

7/7-94

NATIONEN

Torturert i Europa

I 26 europeiske land fant det i fjor sted tortur og mishandling på politistasjoner og i fengsler. I Nato-landet Tyrkia alene ble minst 24 mennesker torturert til døde av hæren og politiet, og selv FN gjorde seg indirekte skyldig i grove brudd på Geneve-konvensjonen, går det fram av Amnesty Internationals årsrapport for 1993.

NILS-INGE KRUGAUG

Arsrapporten er både dys-ter og oppsiktsvekkende lesning, og viser at menneskerettighetene ikke bare krenkes i afrikanske, latinamerikanske og asiatiske land. Heller ikke vestlige demokratier har noe å være stolte av, viser Amnesty-rapporten.

– Dette er en mørk, trist og jævlig bok, innrømmet generalsekretær Jannicke Heyerdahl-Larsen i Amnestys norske avdeling da hun i går la fram organisasjonens årsrapport.

Blant dem som har fått plass er våre naboland Danmark og Sverige, som begge kritiseres sterkt for bruk av brutale politimetoder. Svenskene kritiseres også sterkt for å ha utvist en asylsøker som risikerte å bli drept i hjemlandet.

Tyrkia-kritikk

Mens det ikke kommer som noen stor overraskelse at bruddene på menneskerettighetene er mange og alvorlige i krigsherjede land som Bosnia-Hercegovina, Angola, Rwanda og Burundi, bør det derimot være et tankekors at en rekke vestlige land anklages for det samme, understreket Heyerdahl-Larsen.

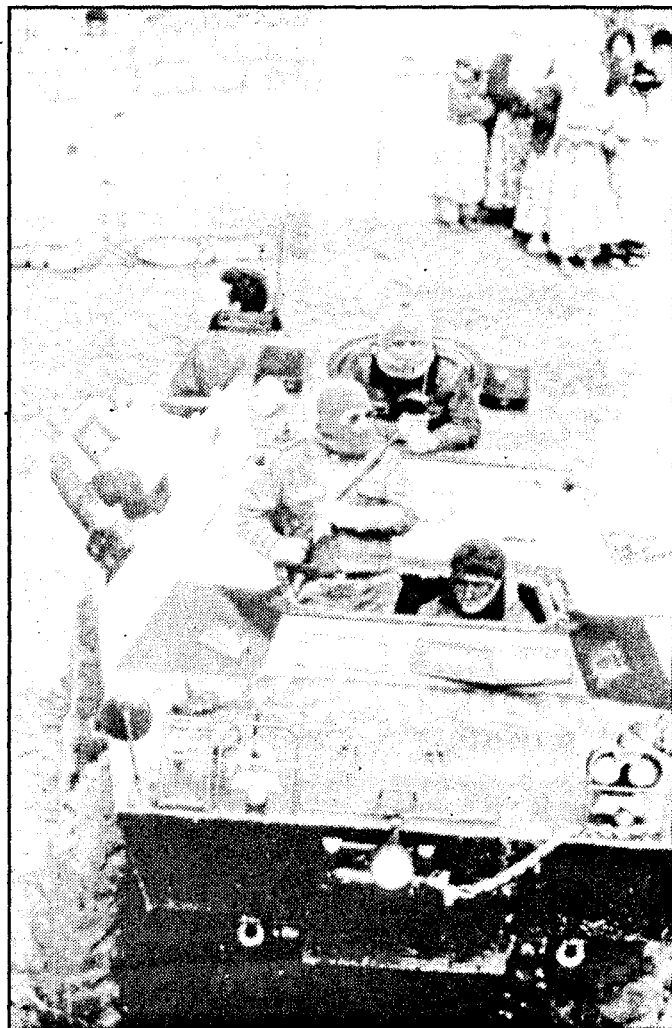
– Det er viktig ikke å falle i den fellen at en tror at alle overgrep begås sør for ekvator, sa hun.

Amnesty-rapportens kapittel om Norges Nato-allierte Tyrkia er langt og inneholder en fylldig oversikt over det Amnesty kaller systematisk tortur av politiske fanger, politiske drap, forsvinninger og overgrep mot den kurdiske befolkningen i landet. Heyerdahl-Larsen kunne da heller ikke få understreket sterkt nok hvor alvorlig situasjonen er i Tyrkia, men ønsket ikke å ta stilling til om de grove bruddene på menneskerettighetene bør få konsekvenser for Norges økonomisk- og militære samarbeid med landet.

– Jeg kan si såpass at tilliten til medlemslandene i Nato, Konferansen for sikkerhet og samarbeid i Europa (KSSE) og FN blir svekket dersom de ikke bruker alle midler for å få slutt på overgrepene i Tyrkia, sa Heyerdahl-Larsen, som roste det felles-nordiske initiativet som er tatt for å få KSSE på banen.

Tortur

Tortur og mishandling i fengsle- ne forekom i 1993 også i EU-land som Storbritannia, Frankrike, Italia, Spania og Portugal, mens Tyskland kritiseres for sin behandling av utlendinger.

ANKLAGES: Norges Nato-allierte Tyrkia får hard medfart i Amnesty Internationals årsrapport. Minst 24 mennesker ble torturert til døde i tyrkiske fengsler i 1993, og regjeringshæren anklages for omfattende overgrep mot sivilbefolkningen i de kurdiske områdene av landet. (Foto: NTB/Action Press)